

Melken boven het referentiejaar 2015 betekent 'superheffing' of een geldboete van 225 euro per koe per maand

Fosfaatreductieplan: fikse straf op te veel koeien in 2017

Voorbeeldberekening veehouder die groeide van 100 naar 160 koeien

Een niet-grondgebonden melkveehouder melkt nu 160 koeien. Die geven 8000 liter melk per jaar gemiddeld. In 2015 waren er 100 koeien met een gemiddelde jaarproductie van 8000 liter melk. Treft deze melkveehouder geen maatregelen en kiest hij voor de melkgeldkorting, dan krijgt hij over 480.000 liter (60 koeien maal 8000 liter) een korting van 90 procent op de voorschotmelkprijs. Bij een melkprijs van 35 cent loopt hij dus zo'n 150.000 euro op jaarbasis mis.

Kiest deze melkveehouder voor route 2, dan wordt in eerste instantie gekeken naar het aantal koeien op 2 juli 2015 min 4 procent. Dat waren er 96. In het eerste kwartaal van 2017 moet een sinds 2 juli 2015 gegroeid melkveebedrijf minimaal 10 procent afvoeren van wat er op 1 oktober 2016 stond aan vee ten opzichte van 2 juli 2015. Op 1 oktober 2016 had hij 150 koeien. 150 koeien min 96 koeien = 54 koeien x 10 procent = 5,4 koeien.

Alle groei van na 1 oktober 2016 moet aan het eind van het eerste kwartaal sowieso helemaal verdwenen zijn. Dat was bij deze veehouder 10 stuks. Hij moet in het eerste kwartaal dus 15,4 koeien afvoeren.

Zo niet, dan krijgt hij een boete over het geheel van koeien dat hij te veel heeft. In dit geval is dat 160 min 96 koeien = 64 koeien x 225 euro per koe per maand. Dat is een boete van bijna 15.000 euro per maand.

Er wordt nog dagelijks geschaafd aan het fosfaatreductieplan, dat ervoor moet zorgen dat er in 2017 160.000 koeien verdwijnen en daarmee 6,5 miljoen kilo fosfaat. Nieuw in het plan is dat grondgebonden melkveehouders niet met 4 procent worden gekort op hun fosfaatreferentie.

Ook nieuw is dat er een boete komt van 225 euro per koe per maand voor elke koe te veel.

tekst **Jelle Feenstra**

Het fosfaatreductieplan is noodzakelijk om derogatie in 2017 en de jaren erna te behouden. De opdracht van Brussel voor de korte termijn aan de melkveehouderijsector is om zo snel mogelijk weer onder het fosfaatplafond te komen. Koortsachtig werken NZO, LTO en NMV al weken aan een plan dat juridisch waterdicht is. Of dat gaat lukken, wordt door verschillende partijen in en rond de sector betwist.

Wat gaat er nu precies gebeuren? Als de leden van NZO, LTO en NMV naar verwachting volgende week een akkoord over het fosfaatreductieplan bereiken, wordt er een heel instrumentarium opgezet. Dat moet ervoor zorgen dat er in 2017 via de stoppersregeling – waarvoor 50 miljoen euro beschikbaar komt – zo snel mogelijk 60.000 koeien uit Nederland verdwijnen en via een soort van ‘superheffing nieuwe stijl’ nog eens 100.000 koeien.

Melkveehouders die ten opzichte van 2 juli 2015 te veel koeien melken, kunnen zelf kiezen welke route ze daarin willen bewandelen. Route 1 is die van de korting op het melkgeld. Concreet: elke liter geleverde melk boven de melkproductie in 2015 min 4 procent wordt in 2017 in prijs met 90 procent gekort. Afrekening vindt maandelijks plaats op de voorschotmelkprijs. Route 2 is kiezen voor een referentie van het aantal grootvee-eenheden op 2 juli 2015 min 4 procent. Voor elke koe die deze veehouder ten opzichte van die referentie te veel houdt, krijgt hij een boete van 225 euro per koe per maand.

Oplopend afvoerpercentage

Elk kwartaal van 2017 wordt de druk om koeien af te voeren verder opgevoerd bij route 2. Zo moet er per bedrijf al in het eerste kwartaal van 2017 minimaal 10 procent van wat er op 1 oktober 2016 stond aan vee ten opzichte van 2 juli 2015 worden afgevoerd. Alle groei van na 1 oktober 2016 moet aan het eind van het eerste kwartaal sowieso helemaal verdwenen zijn.

In kwartaal 2 wordt het percentage af te

voeren stuks vee verhoogd naar 15 procent of meer. Het definitieve percentage is afhankelijk van hoe effectief de stoppersregeling werkt. In het derde en vierde kwartaal wordt het percentage – als het nodig is – nog verder verhoogd. Duidelijk is: elke koe te veel betekent 225 euro boete per maand (zie berekening in kader).

Melkveehouders die ten opzichte van 2 juli 2015 niet zijn gegroeid of al zoveel koeien hebben weggedaan dat ze weer onder hun referentie van 2 juli 2015 zitten, krijgen een bonus. Die wordt betaald uit de boetes die de veehouders met te veel vee betalen.

De keus tussen route 1 of 2 is dus aan de melkveehouder. Onder druk van DOC en A-ware, maar ook door LTO en NAJK, is de extra keuzemogelijkheid voor een boete per gve te veel in het fosfaatreductieplan gefietst. Voor melkveehouders die niet zijn aangesloten bij een zuivelfabriek, geldt eveneens de boeteregeling van route 2.

Grondgebonden ontzien

Een nieuw element in het fosfaatreductieplan is dat alle grondgebonden melkveehouders de korting van 4 procent van het aantal stuks gve op de referentiedatum 2 juli 2015 ontlopen. NZO en LTO hadden deze tegemoetkoming aan grondgebonden bedrijven al aangekondigd, na de beslissing van de Tweede Kamer om deze categorie melkveehouders te ontzien bij de generieke korting op fosfaatrechten. Deze maatregel in het sectorplan is ook een voorwaarde voor het verkrijgen van een avv. Dit is de algemeenverbindendverklaring, die ervoor moet zorgen dat alle zuivelfabrieken meedoen en dezelfde maatregelen treffen.

Een andere wijziging ten opzichte van het oorspronkelijke plan is dat de juridische claims niet langer voor rekening komen van de individuele zuivelondernemingen, maar voor rekening van ZuivelNL. Zuivelfabrieken vreesden dat het plan zou leiden tot veel juridische claims van boeren die zich beperkt

zien in hun melkleveranties. Voor deze claims willen ze niet zelf verantwoordelijk worden gehouden. Het was een belangrijke reden voor DOC, A-ware en Willig om hun steun aan het eerste akkoord in te trekken.

Het voorstel is nu om deze claims neer te leggen bij brancheorganisatie ZuivelNL, als vertegenwoordiger van de gehele melkveehouderij en zuivelsector. Voor de genoemde zuivelaars lijkt dit reden genoeg om toch weer aan te sluiten bij het plan. Zekerheid of ze dat inderdaad gaan doen, was er bij het ter perse gaan van dit nummer nog niet.

Juridische haalbaarheid

Ingewijden hebben ondanks de aanpassingen grote twijfels bij de juridische haalbaarheid van het fosfaatreductieplan. Er zijn onbevestigde geruchten dat er een extra heffing komt op het melkgeld, dit om bij ZuivelNL een pot te stallen van 150 miljoen euro om procedures en claims te bekostigen.

Met het fosfaatreductieplan moet er in totaal 8,2 miljoen kilogram fosfaat uit de markt worden gehaald. De veevoerindustrie, verenigd in Nevedi, heeft toegezegd 1,7 miljoen kilo fosfaat uit het voer te halen. Dit gebeurt dan door het fosforgehalte in melkveevoer te verlagen tot 4,3 gram per kilo. Voor bedrijven waarvoor dit erg lastig is, wordt de ratio fosfor-ruw eiwit aangescherpt van 2,3 naar 2,2.

NZO, LTO en NMV hebben becijferd dat circa 9000 van de in totaal 17.000 melkveebedrijven in Nederland moeten krimpen in aantal koeien, omdat ze meer koeien houden dan op de referentiedatum 2 juli 2015. In totaal komt dat neer op 160.000 koeien oftewel 6,5 miljoen kilo fosfaat. Dat zijn ruim 17 koeien per melkveebedrijf. Er zijn 250 boerenbedrijven die ten opzichte van de referentiedatum met meer dan 40 procent gegroeid zijn. |

 Volg de laatste ontwikkelingen rondom de fosfaatrechten op www.veeteelt.nl